Sviatok Pamiatky všetkých verných zosnulých

Sviatok 2. novembra

Za slávnosťou Všetkých svätých Božích koná sa vo svätej Cirkvi zasvätenie pamiatky všetkých verných, v milosti a v zmierení s Bohom zomrelých, alebo dušičiek, ktoré sa ešte nachádzajú v Očistci. Táto slávnosť zakladá sa na úzkom spojení oslávenej Cirkvi v Nebi, trpiacej Cirkvi v Očistci s bojujúcou Cirkvou, či so všetkými veriacimi na Zemi. Všetci členovia svätej Cirkvi sú spojení medzi sebou vierou, nádejou a láskou, až dovtedy kým nebudú v láske zjednotení v oslávenej Cirkvi nebeskej.

Kým na slávnosť Všetkých svätých obracia svätá Cirkev zraky svojich dietok k Nebu a ukazuje im slávu a blahoslavenstvo tých oslávených členov, ktorých o orodovanie u Boha vzývať majú, nuž dnes ich ponúka, aby pomoc svoju a orodovanie tým členom svätej Cirkvi venovali, ktorým pomocou svojou prispievať môžu, ktorí si už sami viac pomáhať nemôžu, ale ktorí na pomoc ich odkázaní sú, to jest dušiam trpiacim v Očistci. A to činiť majú živí veriaci nielen dnes, ale v každý deň svojho života. Veď svätá Cirkev učí, že na druhom svete okrem Neba a Pekla sa ešte nachádza aj tretie miesto, a to je miesto očisťovania či Očistec, v ktorom duše veriacich zomrelých, akoby vo väzení pozostalé, sú povinné pokuty za svoje hriechy až do poslednej mince zaplatiť (Mt 5,26).

Žiaden skutočný kresťan nemôže zabudnúť na svojich milých zosnulých, na rodičov, na bratov alebo sestry, na pokrvných, na dobrodincov a priateľov, o ktorých nevie, či sa snáď doposiaľ v Očistci nenachádzajú: a tak káže mu nekonečná láska, aby im vrúcnou modlitbou, skutkami milosrdenstva, obetou sv. omše pomáhal, ukrátil a ukončil dni ich trápenia, a tak ukojil ich túžbu po zhliadnutí najmilostivejšej tváre Božej. A toto tým viac konať máme, že nám to svätá Cirkev nariaďuje, že to i Židia v Starom zákone, ba i samotní pohania činili. Áno, modliť sa, skutky milosrdenstva a obety konať za zomrelých priateľov je prastará a všeobecná obyčaj.

Pohania všetkých vekov, a to aj tí najsurovejší, oslavovali v ustanovených dňoch pamiatku svojich mŕtvych priateľov a prinášali bohom obety na zmierenie za pozemské priestupky svojich zomrelých. Zračí sa v tomto vznešenom konaní, v inom zaslepených pohanov hmlistá viera, ako

pozostatok prvotného Zjavenia Božieho: viera v nesmrteľnosť ľudskej duše, v spravodlivosť Božiu a v Očistec. U Židov prechovávala sa táto viera svätým ústnym podaním. Oni verili na Predpeklie či na Očistec a konali vo slávnostnom dni zmierenia mnohé modlitby a skutky milosrdenstva, aby vyslobodili zomrelých priateľov svojich z múk Predpeklia. Podľa mienky židovskej trval stav očisťovania mŕtvych asi rok. A behom tohto času modlievali sa Židia k Bohu, aby popriať ráčil milovaným mŕtvym uľahčenie a odpustenie všetkých previnení. Na hroby mŕtvych priateľov kládli víno, chlieb a peniaze, ktoré potom chudobným rozdávali, aby i tí za mŕtvych sa modlili.

Zdroj: wikimedia commons

V druhej knihe Machabejcov (2Mach 12,43–46) čítame, že vojvodca židovský Júda Machabejský poslal do Jeruzalema 12 000 strieborných drachiem, aby v chráme za tých bojovníkov Božích, ktorí v krvavých bitkách za vieru v pravého Boha padli, konali sa modlitby a obety na odpustenie hriechov. Duchom Božím osvietený spisovateľ knihy Machabejcov dokladá, že Júda bol presvedčený o zmŕtvychvstaní v boji padlých Židov; lebo *„svätá a spasiteľná je myšlienka za mŕtvych sa modliť, aby od hriechov boli oslobodení.“*

Tí zomrelí, ktorí sú v Nebi, nepotrebujú modlitby; tým, ktorí sú v Pekle, neosožia, lebo z Pekla niet vyslobodenia: nuž tak modlievali sa Židia za takých zomrelých, ktorí na prostrednom mieste medzi Nebom a Peklom – v Očistci sa nachádzajú. Táto viera v Očistec a láska prastarých národov ku zomrelým priateľom, zračí sa zrejme a výslovne v učení kresťanskom. Členovia svätej Cirkvi, ktorá nielen pre tento život je určená, ale aj do ríše duchovnej siaha, spojení sú medzi sebou zväzkom lásky, ktorá sa nepomíňa. Spojení sme nielen so svätými v Nebi, ale i s trpiacimi dušami v Očistci, keď vrúcnou modlitbou, kajúcnym životom a dobrými skutkami muky ich skracujeme a milosrdenstvo Božie na nich z Neba priťahujeme.

Sám láskavý Spasiteľ hovorí o väzení v budúcom živote, z ktorého nikto sa skôr nevyslobodí, kým nezaplatí až do poslednej splátky svoj dlh. Áno, Kristus Pán hovorí o hriechoch, ktoré ani v tomto ani v budúcom svete duchovnom nebudú odpustené. Nuž tak teda i na druhom svete budú sa odpúšťať hriechy, lež nie v Nebi, do ktorého nič nečistého vkročiť nemôže, ale ani nie v Pekle, kde niet viacej odpustenia: ale iba na treťom mieste, v Očistci. Sv. Pavol píše Korinťanom (1Kor 3,13–15): *„Každého jedného dielo, aká je, preskúša oheň. Keď niektorého dielo obstojí, ktoré na Ňom (Kristovi) staval, vezme odmenu; ale keby zhorelo, bude trpieť škodu (skrze očistcový oheň) a sám bude spasený; avšak tak, ako skrze oheň.“*

Sv. Ambróz vykladá tieto posledné slová, že taký človek síce môže byť blahoslavený; ale že musí pokutu ohňa očistcového pretrpieť; takže skrze oheň očistený, blahoslavený bude, nie tak, ako

bezbožný vo večnom ohni Pekla ustavične bude trápený. Teda oheň podľa sv. Pavla apoštola, z ktorého je ešte možné vyslobodenie, nemôže byť oheň Pekla; lebo z Pekla niet viac vyslobodenia. A podobne učila vždy svätá Cirkev od najstarších čias; to dosvedčujú i sv. Otcovia. Hneď od svojho počiatku svätá Cirkev vzala do kánonu sv. omše i pamiatku za mŕtvych (*Memento pro defunctis*) a tak od založenia svätej Cirkvi konali sa modlitby pri sv. omši za všetkých zomrelých veriacich. Aj cirkevné snemy túto vieru schvaľovali.

Zdroj: MaxPixel

Tertullianus (okolo roku 202) hovorí (*De Monog.* c. 11.): „*Vdova modlieva sa za dušu zomrelého manžela svojho; ona vzdychá za neho o pokoj a o spojenie s ním, i koná vo výročných dňoch smrti jeho obetu. Keď toto premešká, nuž odlučuje sa, nakoľko to od nej závisí, od manželského zväzku so svojím mužom.*“ Sv. Atanáz († 373) modlil sa veľmi vrúcne za cisára Konštantína Veľkého, ktorý v sieni chrámu apoštolského podľa žiadosti svojej bol pochovaný (Euseb. IV. kn. 60. h.): „*aby mohol mať účasť na svätých modlitbách, na obetách a na obradoch Božích.*“ Sv. Efrém Sýrsky zaklína v závete svojom priateľov, aby nezabúdali na neho po smrti; lež aby preukazovali dôkazy lásky svojej tým, keď za duševné spasenie jeho almužny, modlitby a obety, najmä tridsiateho dňa, prinášať neopomenú. Sv. Ambróz († 397) písal Faustínovi, ktorý sa veľmi zarmucoval nad smrťou svojej sestry: „*Sestra tvoja nežiada si tvoje slzy, lež modlitby a obetu.*“

A v pohrebnej reči svojej nad cisárom Theodosiom Veľkým sa modlil: „*Popraj, Bože, Theodosiovi, sluhovi Svojmu, úplný pokoj, ten pokoj, ktorý pripravil si svätým Svojim! Miloval som tohto panovníka a preto sprevádzam ho do ríše živých. Neupustím skôr od slzí svojich a prosieb, až kým ho neuvediem na svätý vrch Pánov, kam ho povolávajú zásluhy jeho.*“ A sv. Cyril, biskup jeruzalemský († 386), hovorí v reči svojej ku pokrsteným: „*Rozpamätávame sa pri presvätej obete na zomrelých, najprv na praotcov (patriarchov), na apoštolov a mučeníkov, aby Boh na modlitby a orodovanie ich modlitbu našu vyslyšal. Potom modlievame sa za otcov svojich, za biskupov a vôbec za všetkých, ktorí nás opustili, v pevnej nádeji, že ich utrpenia budú prosbami, ktoré počas svätej obety za nich prednášame, zmenšené.*“

Sv. Epifanius, biskup v meste Salamine na ostrove Cypre († 403), bojoval spismi svojimi proti kacírovi Ariovi, ktorý popieral Očistec. Sv. Ján Zlatoústy (Chryzostomos) († 407) tvrdí, že je povinnosťou každého kňaza, aby nielen za živých, ale i za mŕtvych k Bohu sa modlil: „*Kto stojí pri oltári, ten nevolá darmo: Modlime sa za zosnulých v Pánu! Neprestávajme teda pomáhať zomrelým; svätá obeta býva konaná k zahladeniu všetkých previnení.*“

Sv. Augustín († 430) hovorí: „*Nedá sa tajiť, že dušiam zomrelých skrze súcit ešte živých priateľov dostáva sa uľahčenia, keď obeta Spasiteľa býva prinášaná, alebo keď v Cirkvi almužny medzi chudobných veriacich bývajú nadeľované, že im to býva osožné. Hoci to nepotrebujú tí, ktorí sväto žili, a obeta i tým nepomáha, ktorí bez pokánia život svoj v ťažkých hriechoch trávili; lež predsa býva obetovaná za svätých na poďakovanie a za tých na zmierenie, ktorí sa ešte na mieste očisťovania nachádzajú a za previnenia zadosť učiniť majú.*“

Sv. Gregor Veľký († 604) tvrdí, že nakázal, aby za mŕtveho mnícha, menom Justus, tridsať sv. omší bolo spievané, i že tridsiateho dňa po poslednej sv. omši zomrelý mních Justus predošlému predstavenému svojmu, menom Kopios, sa zjavil a riekol: „*Trpel som muky a hľa, oslobodený som!*“ Roku 816 mal Ranulf, kráľ Mercie v Anglicku, s kniežatami a veľmožmi svojimi štátnu poradu, na ktorej bolo prijaté toto: „*Nariaďujeme, aby hneď po smrti biskupa modlitby sa konali a almužny boli udeľované. Akonáhle znamenie bude dané v každom chráme farskom, majú sa veriaci zhromaždiť a tridsať žalmov odspievať za dušu zomrelého. Potom má každý hodnostár cirkevný a opát šesťsto žalmov spievať, stodvadsať sv. omší obetovať, troch otrokov na slobodu prepustiť a každému tri šilingy nadeliť a všetci sluhovia Boží majú jeden deň sa postiť.*“

Tak konali sa modlitby za zomrelých kresťanov od prvopočiatku vo svätej Cirkvi. Kňaz z Mét, zbožný Amalarius, vyslovil roku 820 myšlienku, že ako svätíme sviatok Všetkých svätých Božích, podobne slušné je i pamiatku všetkých verných duší svätiť, aby sa skrze sviatky dokázalo učenie o jednote svätej Cirkvi bojujúcej, oslávenej a trpiacej, či o spoločenstve svätých. Spomenutý zbožný kňaz prišiel následkom zjavenia k tej myšlienke, že skrze modlitby, almužny a obety sv. omše mnohé duše z Očistca boli vyslobodené.

Zdroj: wikimedia commons

Opát kláštora benediktínskeho v Cluny sv. Odilo, zasvätil prvý roku 998 pamiatku všetkých verných zosnulých zvláštnou slávnosťou. Nakázal, aby sa na pamiatku a ku prospechu duší všetkých zomrelých v Pánu veriacich kresťanov dňa 1. novembra v kláštoroch jeho rádu hojné almužny rozdávali; aby sa po nešporách všetkými zvonmi vyzváňalo a žalmy za mŕtvych sa prespevovali; aby sa 2. novembra ráno po hodinkových chválospevoch (*Ad laudes*) všetkými zvonmi vyzváňalo, aby sa potom odbavovali hodinky za mŕtvych a na to veľká zádušná sv. omša slúžila. Všetci mnísi mali ísť na oferu a dvanástim chudobným dal sa obed. Toto ustanovenie prijalo sa nielen clunijskou kongregáciou, ale i po všetkých jej kláštoroch jej v Lotrinsku, v

Burgundsku, v Taliansku, v Španielsku a v iných krajinách.

Aj francúzski biskupi zasvätili podobným spôsobom pamiatku verných dušičiek a nezadlho bola táto slávnosť po celej západnej svätej Cirkvi slávená. V biskupstve lutišskom zaviedol pamiatku „Dušičiek“ biskup Notker (od roku 972), v biskupstve magdeburgskom arcibiskup Adelgat (medzi rokmi 1107 – 1119); v 13. storočí nachádzame túto slávnosť označenú už v premnohých cirkevných kalendároch; roku 1222 spomína ju Oxfordská synoda v Anglicku; roku 1298 bola už aj v Rakúsku zavedená. Pápež Urban VI. (1378 – 1389) nariadil, aby Pamiatka všetkých verných zosnulých, keby deň 2. novembra pripadol na nedeľu, bola preložená na pondelok. Pamiatka všetkých verných duší slávila sa pôvodne zasväteným sviatkom; avšak Trevírska synoda roku 1549 nariadila, aby sa 2. november iba ako polovičný sviatok svätil, a tak koná sa až podnes. V tento deň povolené je už od dávna v španielskom Aragónsku, od roku 1748 i v ostatnom Španielsku a Portugalsku, že kňazi môžu tri sv. omše za zomrelých slúžiť.

Táto oslava pamiatky našich bratov a sestier trpiacich v Očistci, je vo svätej katolíckej Cirkvi dňom smútku, pokánia, modlitby a kresťanskej pomáhajúcej lásky; s ňou spájajú veriaci rozpomienku na smrť, na Posledný súd, na vzkriesenie tiel ľudských z mŕtvych. Na niektorých miestach je chvályhodná zbožná obyčaj, že už navečer vo Sviatok všetkých svätých Božích zapaľujú sa na cintorínoch početné svetlá, na znamenie nesmrteľnosti duší, ktorých telá v osvetlených hroboch odpočívajú, i na znamenie večného svetla, ktoré im už zasvietilo, alebo podľa nekonečného milosrdenstva Božieho už skoro zasvieti.

Modlitba

O Bože, Stvoriteľ a Vykupiteľ všetkých veriacich, popraj dušiam služobníkov a služobníc Svojich odpustenie všetkých hriechov; aby to odpustenie, ktoré pobožnými prosbami vždy žiadali, obsiahnuť mohli. Amen

URL adresa článku:
http://christianitas.sk/sviatok-pamiatky-vsetkych-vernych-zosnulych-jeho-vyznam-a-dejiny/